Ч. 111. Чернівцї, пятниця дня 17. (30.) вересня 1904 р. Рочник XX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция, адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатанї вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

ОБИДЖЕНІ.

Іменоване нового маршалка краевого і его заступника — се квестия, яка все ще не сходить із часописних шпальт. Малькотенти вдають обиджених і розписують свої безконечні жалї на ту тему; дарма, що вони безосновні і нїчо їм не поможуть. Колиб маршалком був став який румуньский боярин, а его заступником польский обшарник, як вони собі желали, то все булоб гаразд і — справедливо, а так кривда, кривда і ще раз кривда!

Ось „Deșteptarea“, яка по довгій мовчанцї, уважала за відповідне виступити в обороні „обиджених почувань румуньского народу“ добачує корінь зла в тім, що маршалком став Румун умірковaний, бар. Юр. Василько, а віцемаршалком проф. Стоцкий, який є після неї неумірковaний! Та о скілько се є правдивим висловом опінїї Румунів видно із статї д-ра Авр. Ончула в „Buk. Post“ із (29./VIII.), який передовсїм виказує що „Deșteptarea“ не має нїякого права промавляти в імени румуньского народу. Колиж іде мова про властивих речників Румунів — їх вільнодумних послів, то що до іменованя бар. Василька се сповнене їх горячого бажаня, а що до заступника то се місце в засадї належить ся після їх думки Русинам з огляду на їхну чисельність в краю. А коли ходило о вибір особи на той уряд — то на сей уряд знадобив ся в першій лїнїї проф. др. Ст. Смаль-Стоцкий.

„Він же був між своїми земляками ізза неоспоримих заслуг для свого народу і чистоти свого характеру найвизначнїйшим дезиґнатом. Оттому то іменоване проф. Смаль-Стоцкого краевим віцемаршалком а бар. Ю. Василька кр. маршалком *викликало найповнїйше вдоволене як між покликаними заступниками рум. народу так і між рум. народом*, який у сьвідомости тодї бажаного а тепер осущеного складу краевої президиї віддав свої голоси“.

Оттаке повне гідности dictum acerbum дістала „Deșteptarea“.

Замітно зложила ся істория із Поляками і „...gemeine Lügen-Zeitung“, яка хоч як сердечна до дїдичів всеж таки хотїла успокоїти їх шалений *воиль* тим, що пояснювала їм цїлковиту безосновність усїх жалїв, про що ми вже згадували, подаючи голоси праси про нову президию соймову.

Та „Gazet-ї Narodow-ій“, яка перебрала на себе ролю ґенерального прокуратора шляхотскої Польщі супроти Буковини зовсїм не до вподоби те, що меценаси „...gem. L. Ztg.“ радіби виступати в роли „утїшителїв“ — незажурених nb. „в иньших намірах“. Ось вона іменем вірмено-польских і румуньских дїдичів, вповнї годячись вже із доконаним іменованем, дає „.. gem. L. Ztg.“ недвозначну лекцию на тему: не пхай носа до чужого проса, бо на тім нїчо не заробиш! Та „...gem. L. Ztg.“ з тої відправи ще не вдоволена і в статї „Sieger und Besiegte“ далї потїшує Поляків, обнижуючи теперішне значінє Русинів, бо ось „das Siegesgeschrei der Jungruthenen hat die Polen stutzig gemacht“. А рівночасно не тямлячи на доволї прикру димісию від Поляків апелює „...gem. L. Ztg.“ дальше до „Вільнодумних“ а передовсїм до Русинів, щоб йшли під лад польским постулятам! А польскі постуляти ростуть мов на дріжджах. Перше бажали лекторату польскої мови, а в послїдних днях вже хотять катедри тоїж мови на черновецкім унїверситетї! Про ті „глибоко обдумані і так відповідаючі потребам буковиньских Поляків постуляти“, наших обиджених нїщо більше й говорити...

З краевої полїтики.

Зміна краевого президента.

Дня 2. буде іменований новий краевий президент для Буковини, а дня 6. о год. 1·30 від'їздить дотеперішний, многозаслужений шеф нашого краю. Переміна личностий на сїм урядї викликала цїлу повінь статий передовсїм по польских часописях. Полишаючи їх обговорене до слїдуючого числа, подаємо ось тут голос вельми поважного парижского тижневника, який кидає на сю справу хиба найсправедливійше сьвітло.

Про уступлене кн. Гогенльоге пише L'Européen в 147. ч.: „Іменоване кн. Гогенльоге, теперішного президента Буковини, намістником Терсту є вже річию цїлком певною. Князя, який тїшить ся ся незвичайними симпатиями на віденьскім дворі, має замістити на Буковинї радник Regner von Bleyleben“.

„Причиною сеї наглої зміни є велике довіре австрийского правлїня до кн. Гогенльоге, котрого управа видала на Буковинї незвичайно хосенні плоди. Так як неспокій і страх австрийского правлїня перед італїйским ірредентизмом послїдними часами сильно змогли ся, висилають чим швидше князя Гогенльоге до Терсту, щоби він там приноровив свій метод успокоюваня: елеґантний і благородний“.

„Не знати лише, чи сей метод, котрий міг добре згодити ся з характером Русинів і Волохів на Буковинї, дасть ся приноровити до так тяжких условин як ірредентистичний рух в Терстї“.

Буковиньский сойм.

В понедїлок дня 26. с. м. зібрали ся на „соньмище“ заступники більшої посїлости і уконституовали ся в два клюби.

Вірмено-польский клюб вибрав головою п. Христофа Абрагамовича, заступн. гол. Захарію Богосевича, а секретарем д-ра Альф. Гальбана. Позаяк клюб сей складає ся з 4 членів — то лише один із них остав без „чина“.

Тої самої днини уконституовав ся і клюб дїдичів румуньских, де крім двох консисторских совітників є ще трох заступників „народа“. Головою сего клюбу вибрано д-ра Волчиньского а секретарем д-ра Ал. бар. Гормузакого. Ergo — консистория перепала не лиш при виборах між мужиками але навіть тут дізнала „деґрадациї“, бо головою рум. клюбу був перше о. архимандрит Калїнеску. Замітно, що румуньскі дїдичі хотїли спершу свій клюб перехрестити на клюб рум. аґрариїв, та відк полишили ся при старій назві, дарма що вони не заступають румуньского народа.

Письма з краю.

Посьвячене нової церкви в Заставнї.

Величава, пригарно вимальована ак. малярем М. Івасюком, сьвятиня здвигнула ся в Заставнї. Мов та цьвітка по дощи маєвім взнесла ся своїм гарним виглядом високо понад малі стріхи і своєю византийскою повної краси короною немов кличе до всїх по словам Христа: „Прийдїте ко мнї вси труждаючиї ся и аз упокою ви“. І народови здало ся, що так говорить та сьвятиня, як вона своїми посередниками перший раз до нього дня 18. вересня с. р. заговорила. Ну! але треба було вже інакше зрозуміти з поміщеної на табличци при входї церковнім надписи: Благословен грядий во імя (?). Через цїлий тиждень перед 18. вереснем нарід як бджоли гомонїв коло ньої, занимаючись єї украшенем, бож треба й було упоратись до 17. с. м. до пополудня і очікувати ту Преосьвященного, котрий прибув точно о годинї 4. Архипастирю на зустріч вийшов, хто тілько міг, щоби князеви церкви серед звуків дзвонів і вистрілів моздїревих честь віддати.

Прибувший Митрополїт, по перенесеню мощий зі старої церкви до нової відїхав на спочинок до ґр. Яблоновского, від котрого на другий день т. є 18. повернув сюда на Службу Божу. Хору до сьпіву не було, самі отчики тягнули і якось булоби увійшло, якби не проповідь О. Томовича, котрий говорив нї в дві нї в три. Прецїнь до Заставної можна було запросити лїпших проповідників, не лиш самих паньских партнерів; але тут вже полїтика між самим сьвя-

---

Лїкар Жбанков. 21)

ПРО ЛЇКАРІВ.

(З приводу „Записок лїкаря“ В. Вересаєва).

Переклала Маруся Полтавка.

(Дальше).

Гадка публики про угоди лїкарів з аптикарями має свою підставу: хоч і не багато лїкарів робить такі угоди, але вони роблять славу й иньшим. Угода звичайно буває така, що лїкар посилає свої рецепти умовленими знаками, зрозумілими лише для сеї аптики, без потреби приписує дорозші лїки, а аптикар з свого боку захвалює сього лїкаря й платить йому $^1/_4$—$^1/_3$ того, що коштують приписані лїки. В числах „Врача“, які ми передивляли, подибали ми такі вказівки на канадийських, французських, берлинських, московських і петербуржських лїкарів. Що не без гріха буває й по иньших містах, доводять сего протести лїкарських товариств проти таких угод. В Берлїнї розроблюєть ся питанє про міри, якими можна-б було запобігти сим угодам; виступило проти них і медичне товариство в Калїфорнії. В Австриї заведено навіть до нового проєкту карних законів статю, після якої присуджуєть ся на грошеву кару і лїкаря, що бере дарунки від аптик і аптикаря, який дає сї дарунки.

Ще більше розповсюджена або бодай більше відома дїяльність лїкарів в справі натяганя публики патентованими і потайними лїками. Де-котрі лїкарі беруть патенти на винайдені їми прилади, лїки і навіть на потайні лїки. Надто характерним є те, що річи, з яких складають ся сї лїки, коштують пусте, а винаходчики беруть за них по 100 й більше разів дорозше. Се вже саме повинно-б показати публицї головну цїль сих винаходів, але страждаюча публика невстримно купує їх і видає на них силу гроший: в Анґлїї дохід держави з податку на патентовані лїки з 1890 р. був 1,423.270 карб., а кілько мілїонів заплатила за них публика! Винаходчики, розумієть ся, не цурають ся жадних реклям і способів для обдурюваня публики й збуту своїх виробів; щоб вловити більше легковірних хорих, винаходять головним чином лїки проти довгих і невилїчимих хороб, сухотів і рака, а надто проти потайних хороб. Тепер по де-яких медичних часописях а ще більше у загальній прасї друкуєть ся силу оголошень про патентовані, нововинайдені і иньші средства. Головно закордонні винаходчики і аптикарські фірми, розсилають також силу усїляких оголошень, брошур, які до того-ж для лїпшого успіху містять не рідко завзяті похвали професорів і лїкарів; взаїмна ласка — рекляма лїків, рекляма і професора. Французька лїкарська преса пішла ще далї і завзяті реклями ріжних лїків містить яко наукові статї. Не без того й у Нїмеччинї, бо-ж нїмецький з'їзд природознавців і лїкарів 1900 року висловив ся рішучо проти реклямованя нових средств і дїйсно давно пора розпочати боротьбу з сим лихом. Подаємо кілька прикладів: На першому місци треба поставити Феррана, Коха й Адамкевича, що наробили свого часу великого шуму. 1885 року гішпанський лїкар Ферран підчас холери в Гішпанії видумав потайні лїки проти холери і користуючись великим нещастєм людий заробив великі гроші. Мету свого винаходу і триманя його в тайнї висловлював Ферран отверто. Коли до нього явилась французька колеґія з професорів, він просто сказав їм, що не скаже їм „своєї тайни, яка може принести йому гарні гроші“. „Коли-б мене нагороджено так, як в Нїмеччинї Коха а у Франциї Пастера, то я описав би свій винахід, бо-ж нїяка слава на сьвітї не в станї забезпечити безбідного істнуваня моїм дїтям“. Всї ще памятають сумну історию Коха з його славутним туберкулїном, який заподїяв тілько шкоди хорим і приніс так багато доходу винаходчикови і його близьким. Не меньшу бучу збив і віденський проф. Адамкевич своїм тайним лїком на рака і безперечно, не вважаючи на свій провал, він не поніс страти. Але що надто сумно в перших двох історияx так те, що не лише публика й хорі, які хапають ся за кожну соломинку, але й багато репрезентантів науки, професорів і лїкарів також легкомисно захопились сими винаходами і наочно показали цїлу хиткість нашої науки і недостаточність наших знань що до лїченя хорих, паломництва професорів і ріжних комісий з усїх держав до Гішпанії й Берлїна, до Феррана й Коха, широкі проби над хорими і проклони на усїх протестуючих проти захвату сими баньками. Не можемо не пригадати тут

щеньством показалась, що не повинно бути, бо церков політики не повинна знати. Та на ділї тої неполїтичної „полїтики“ було забогато всюди. Запрошеня, nb. як до кого їх післано були в такім тонї зладжені, що годї було з них користати, а багато визначних осіб як прим. наш пос. Ф. Калитовский зовсїм его не дістав, хоч удостоїв ся сего перепавший кандидат др. Ґакман. По Службі Божій пішли участники домів а сметанка, специяльно вибрана, пішла на бенкет до о. Никоровича. Ту при столї завважав сам митрополит якусь полїтику а замітивши неприсутність декотрих місцевих урядників і учителїв, зараз по обідї опустив се товариство і поїхав відвідати обох тутешних надучителїв, щоб подати їм свое благословеньство.

Найбільше, що впадае в око, то нетактовне поведене супроти місцевого патрона дїдича (Вайсґляса), котрий е також представителем громади свого віроісповіданя, бо сього пана навіть не повідомлено, щоби із жидівского віроісповіданя вийшов хтось на привіт его Преосьвященьству. ...Цікаво виглядав бенкет у о. Никороовича. Тут при столї між Поляками і Волощуками був і посол др. Ґакман. Утомлені урочистостию силкували ся при польскім ґаданю а Алековім ґраню. Даскалів принято в курнику, дано їм макітру студенцю з верствою смальцю, яко почестне за спів. Та нїхто з них сього не приняв завдяки місцевому даскалови. Сей угостив їх власним коштом красше, як о. Никорович, Форґач & Сіе.

Православний.

З судової салї.

„Не ратуйте Жидів“.)

(Конець).

Дальше ведено розправу в справі обжалованя Балошескула заступником др. Петровского що до поновної обиди послїдного перед судом. (Як звісно Балошескул сказав, що др. Петровский не хотїв лїчити дитини Митра Лютика тому, бо той дав був 100 кор. на жидівских погорільців).

Сьвідок Митро Лютик Танасія під присягою: „Коли я прийшов до д-ра Петровского, що кінь зранив мою дитину, др. Петровский зараз записав лїки і післав до аптики, а менї сказав, що сам іде до суду, бо мае пильну справу і зараз відтак приїде до мене до дому. Нїм я вернув з аптики, др. Петровский був вже у мене дома і перевивав дитинї рану, а також жінцї заосмотрив палець, який еї болїв. Доктор сказав, щоби я на другий день прийшов з хлопцем до него. Я так зробив, а доктор тогди еще раз перевинув рану“.

Судия: Чи не казав др. Петровский, що не буде дитини лїчити, бо ви дали 100 кор. на бідних Жидів?

Сьвідок: „Нї, лишень писар Еренспах сказав: „Єму „варта“ дати „карту“, бо він аж по 100 кор. дарує на Жидів“. А я ему на се сказав: Як „вам не рихт, то дайте самі сто корон!“

Заступник др. Петровского вносить, щоби суд допустив сьвідків: нотаря Стрийского, учителя Ісакевича, дїдича Богосевича, трафікантку, з котрими др. Петровский був при огни, а також „Січовиків“ вашківских і залуцких і вартівників та слугів громадских, котрі тогди працювали при огни і до котрих мав др. Петровский після зізнань двох сьвідків сказати: „Не ратуйте Жидів!“, на доказ, що такі слова не могли пасти.

Др. Ебнер противить ся сему.

Судия рішае сьвідків не допустити до переслуханя.

По кінцевих промовах оборонців судия оголошуе вирок увільняючий Балошескула і Простака, бо що до 1) доказано правдоподібність, а що до 2) то Балошескул ужив слів (про Лютика) до своеї оборони.

Др. Петровский зголошуе рекурс і просить о письменний вирок. §

НОВИНКИ.

Чернівцї, 29. вересня 1904.

Що раз нові ґратуляциї напливають до рук пос. др. Ст. Смаль-Стоцкого з нагоди его іменованя віцемаршалком краю. Се сьвідчить з одної сторони про те, що найширші круги нашого загалу сей факт належно оцїнюють а з другої і про симпатиї, якими тїшить ся провідник буков. Руси. Понизше подаемо два замітнїйші ґратузяцийні письма. „Народний комітет“ у Львові, найвисша маґістратура рус. нац. дем. партиї прислала ось таку депешу: „Витаемо щиро небувалий факт при нинїшних полїтичних условинах, іменованя Вас віцемаршалком одної провінциї України! Шлем сердечні ґратуляциї. За „Народний комітет“ др. Кость Левицкий, Осип Кузьмич“. Проф. Юлїян Романчук, голова парляментарного клюбу руских послів надіслав знова ось таке письмо: Високоповажаний Добродїю! Хот як — через случайні обставини — пізно, але щиро і сердечно витаю Вас на новім становищи заступника старости краевого і складаю Вам мої найлучші, найкрасші житеня. Се Ви перший Русин на тім становищи, а дістало ся Вам оно не припадком, але яко правдива заслуженина за Вашу невтомну і першу плянову працю народну в Буковинї, котра то праця вже й давнїйше приносила гарні плоди, а тепер вінчала ся новими успіхами і на культурнім поли — заложенем рускої ґінназиї в Кіцмани, і на полїтичнім поли — вибором 6 Русинів до сойму і їх впливом в соймі яко головної частини більшости. Нехай і дальша Ваша праця приносить знов дальші здобутки для руского народу в Буковинї і в цїлій Українї-Руси! З сердечним поздоровленем Юл. Романчук.

З Буковиньского Бояна. Сим подаемо до відомости, що в „Бояні“ розпочали ся вже правильні проби які відбувають ся що понедїлка і пятницї о годинї 7 вечером. Давним членом пригадуемо, що проби тревають лише рівно одну годину, тому просимо являти ся точно на пробах. Особам що хотїли би вступити в члени „Бояна“ подаемо до відомости, що вписи відбувають ся кождої проби в льокалю Товариства. Ново вступаючий мае зголосити ся у голови Товариства або другого видїлового, почім наступить дефітивне приняте на видїлї Товариства. Вписове виносить 1 кор, а річна вкладка 2 кор. Ново вступаючих членів просимо відразу призвичаїти ся до точности і консеквентно учащати на проби, на тім зискають самі члени і „Боян“. Найблизша проба в пятницю, на яку запрошуемо задля еї важности всїх членів можливо в комплетї. — За видїл: *Модест Левицький* голова, *др. Ст. Смаль-Стицкий* поч. диріґент.

Сьвяточне отворене ґімназиї в Кіцмани відбуде ся в суботу дня 1. жовтня с. р. о 10-ій год. пер. пол. В отвореню возьме удїл також кн. Гогенльоге.

Стан здоровля п. Евг. Ярошиньскої в послїдних днях став знов грізний.

Іменованя. Мінїстер просьвіти і віроісп. іменував суплента в гр. прав. школї реальній др. Клявдія Білиньского в Чернівцях дїйсним учителем сего заведеня.

Відзначене. Цїсар надав полковн. 41. пп. Каролеви Двожакови в Чернівцях ордер желїзної корони III. кляси з увільненем від такси, який ему вручив в недїлю ґен. Ванка.

Будова нового унїверзитетского приміщеня. Видїл краевий предложить соймови, щоби під будівлю нового унїверзитету подаровано площу видїлену із земель придїлених на експерименти тут. сер. школї господарскій, із якої

Персональний статус учителїв шкіл народних на Буковинї обіймати ме в р. 1905 в II. катеґориї (надучителїв і учителїв) 650 осіб, з котрих припадае на 1. і 2. ступень платнї по 217 а на 3. ступень 216; в III. катеґориї (підучителїв) буде 55 осіб, а з них 28 на 1. а 27 на 2. степени. До 1. степеня платнї (1400 кор.) належати муть учителї і учительки, що названі в сегорічнім статусї під ч. 1—226, до 2. степеня (1200 кор.) ті, що названі під ч. 227—435, а з підучителїв і підучительок побирати муть платню першої кляси (900 кор.) всї від ч. 1—47. В II. катеґориї зазнае проте підвисшеня платнї від 1. сїчня 1905 р. 26 учителїв з 2. степеня а 34 з 3. степеня і 20 підучителїв, отже разом 80 осіб. Дочисливши до того померших і пенсіонованих, то прибуло с. р. зо 100 сталих учителїв і підучителїв.

Кацапи а народна просьвіта — се два чинники, які зводять із собою у нас безвпинну борбу. Се видно хочби із поведеня кацапских недобитків супроти кіцманьскої ґімназиї. Як лиш розійшла ся вістка про еї основане старали ся вони всїма способами зробити еї між селяньством несимпатичною, щоб воно із науки в нїй не користало. Та струна „Унїи“ і „Украйны“, на якій вони грають така переграна, що на неї нїхто не звертае уваги, чого найлїпшим доказом фреквенция названої ґімназиї. Та кацапня мов навіжена не уявае і без впину воюе, а яке еї оруже проте може посьвідчити спростоване, яке вислав видїл „Рускої Бурси в Кіцмани“ до редакциї „Народної Ради“ на еї „правдомовні“ виводи. Ось воно: Дотично новинки поміщеної в ч. 13. „Народної Ради“ з року 1904 під заголовком „Украйньска ґімназія и бурса въ Кôцмани“ прошу на підставі § 19. зак. прас. о поміщене слїдуючого спростованя в слїдуючім числї Вашої часописи. 1) Неправдою есть що рівносно з заснованем кіцманьскої ґімназиї отворили кіцманьскі Українцї свою унїятско-ураньску бурсу. — Натомість правдою есть, що дня 22-го серпня 1904. отворили кіцманьскі Русини „Руску Бурсу в Кіцмани“. 2) Неправдою есть, що бурсою управляють ад'юнкт Бурачиньский голова, аптикар Окуневский, заступник, ксьондз Сїмович господар і п. др. Воевідка, самі унїяти. — Натомість правдою есть, що бурсою управляють вибрані на загальних зборах православні Русини: судия І. Семака голова, посадник міста Бажан Митро, директор рільничої школи Жу-

---

як справедливо й науково відносив ся до сих тайних винаходів великий знаток науки і лїкарів, Вячеслав Аксент'евич Манассеїн, якого багато професорів і праса за се лаяли й висьмівали. Наведемо кілька дрібних прикладів з багатьох соток визискуваня публики: парижський проф. Потен приписуе патентовані лїки, дублїнський лїкар бере патент на нове обеззаражуюче средство, американський лїкар на прилад до лїченя сухот горячим повітрем, проф. Тархан-Моуравов на препарати з тота-білка, два лїкарі в Бельфастї на прилад для тамуваня крови після злогів, два берлїнські лїкарі продають свое імя торговцям усїлякими потайними і патентованими средствами, віденський лїкар Шафер в лїкарській часописї захвалюе потайне средство, льондонський лїкар Робертс лїчив хорих славетним средством „Mattei“, а в нас, після слів „Врача“, лїчено сим средством за згодою лїкаря, ректора одного унїверзитету і т. д. і т. д. без кінця і краю.

Якими путями розповсюджують сї лїки? Звичайним чином через рабат і гонорар. Французький лїкар пропонуе товаришам ширити його патентовані лїки за 25 проц. рабату на користь рекомендуючих. Нїмецький лїкар Oidtmann розсилае свій патентований пурганець по готелях, пропонуючи господарям готелїв 25 проц. рабату за ширене його помежи подорожними. Але далї всїх пішов один французький лїкар, який пропонував католицькому духовеньству ширити по містї три патентовані лїки, за що він з доходу даватиме 50 проц. на заведене католицької школи серед протестантських мешканців. Для більшого успіху, гра на ґрунтї релїґійної нетолеранциї, де-ж межа для духа наживи й ошуки публики?

Чути й протести, хоч знімають ся вони досить рідко. Анґлїйська лїкарська часопись вважае незгідним з достойностию лїкаря брати патенти. В Новому Йорку медичне товариство виключило одного лїкаря за ширене свого патентованого лїку, а в нас у Росиї — говорить „Врач“ — чесні люди не встидають ся стискати руки тим, що беруть патенти на свої винаходи! Мало того з добродушности навіть підписують свої назвища під їхнїми реклямами! Дїйсно ми так опутані сїтию всїлякої наживи, вона так переймае всї наші відносини, а дух її так ласкаво заволодїває усїма, що коли строго не дивитись за своїми вчинками, то дуже легко мож влїзти у болото.

Лишаеть ся ще сказати про один найсоромнїйший спосіб обдираня публики — про угоду лїкарів з шарлятанами і самозванчими лїкарями. Безсиле в багатьох випадках медицини, невисокий розвій не лише народу але й культурного суспільства, повсталі на ґрунтї приватної практики, неправильні відносини лїкарів до хорих і публики змушують багатьох хорих, не лише невлїчимих, але й цїлком влїчимих лїчити ся помимо лїкарів, лїчитись у всїляких добродїїв, їм же нїсть числа. Лїчить ся у баб та знахорів не лише наш російський нарід — йому се й Бог влїв, а й репрезентанти нашої висшої верстви і інтелїґенциї — пригадаймо Гачковського, Вревського, Кузьмича, Mattei, Крайна [1]) і иньших, і що ще страшнїйше Захід не відстав від нас в сьому відношеню анї трішки і веде навіть рахубу своїх шарлятанів [2]). В Саксонії 1900 року було 1578 шарлятанів, майже стілько-ж, як і лїкарів; після причинків д-ра Alexander-а в Нїмеччинї е 12.000 шарлятанів, з них у Шлезку 412, в Саксонії 950, в Бавариї 1168, в самому Берлїнї 476, при чім в сьому містї людий за останних 20 лїт побільшало о 61 проц., а шарлятанів о 1600 проц., значить разом з розвоем народу число сих лїчителїв не меньшае, а більшае. Тут треба зазначити важний добродїйний вплив нашої земської медицини, невідомої Заходови: після загальних спостережень число знахорів у нас між народом поменьшало і вони стали меньше шкідливими, а на Заходї шарлятаньство більшае. Шкода від сих шарлятанів, після причинків того-ж самого Alexander-а, дуже велика: протягом сїмьох лїт пруські суди займали ся 177 справами, а в Шлезиї 164 справами о смерть і шкоди заподїяні лїченем шарлятанів. В Прусах останнїми часами порушено навіть питане про конечність законодатної боротьби з безвпинно зростаючим шарлятаньством.

Боротьба боротьбою але насамперед треба забезпечити усїй людскости безплатну медичну поміч, без якої кожда боротьба буде безплодною. Успіх шарлятанів обумовлений, між иньшим і безлїчию оголошень, реклям з подяками ріжних иноді важних після свого стану осіб, які вони видають. За кордоном сих реклям і брошур розходить ся десят-

---

[1]) Самозванні лїкарі й шарлятани.

[2]) „Врач“ 1902 N. 11, 1901 N. 17, 1902 N. 4, 1899 N. 2, 1896 NN. 1 і 7, 1891 N. 19, 1899 N. 25, 1899 N. 46, 1886 N. 10, 1886 NN. 30 і 52, 1900 N. 13, 1898 N. 22, 1898 N. 15, 1899 N. 1.

ковский Евген, учитель ґімназ. Федорович писар, і учитель Евстафієвич касиєр. Більше до виділу бурси нїхто не належить. — За виділ рускої Бурси. *Семака* голова. — Справдї кацапи „врут, да мери не знают“!

Оголошене. Тов. „Шкільна Поміч“ в Чернівцях переносить з днем 1. жовтня с. р. свій інститут до більшого помешканя при ул. Стрілецкій (Jägergasse, дім п. Андрушка) і прийме до него ще кількох питомців (учеників середних шкіл). Родичі взглядно опікуни мають надіслати свої поданя найдальше до 15. жовтня с. р. до виділу тов. „Шкільна Поміч“ в Чернівцях на руки о. крил. К. Костецкого, руско-кат. пароха в Чернівцях. До поданя треба долучити сьвідоцтво з послїдного півроку шкільного і заяву, що батько або опікун з'обовязує ся платити місячно за питомця 40 кор. Приняті до інституту мають заплатити за з'ужите інвентара 2 кор. і вкладку членьску 2 кор. 40 сот. за рік, а за пранє 1 кор. місячно.

Наука клясичних мов по ґімназиях. Наука клясичних мов по середних школах вимагала вже з давна реформи. Ось і вийшов сими днями розпорядок мінїстерства просьвіти, який поручує, щоби головний натиск роблено не на граматику а на лектуру старинних клясиків. „Граматика — говорить ся в розпорядку — не є остаточною цїлию клясичних студий по ґімназиях; се є надуживанем лектури, коли вона має служити виключно або передовсїм на те, аби ученики виучували ся граматичних правил, набували і розширювали відомости граматичні і словарцеві. Через се в учеників вироблює ся лише відраза до старинних мов. Граматика яко уміетність не є задачию нї цїлию шкіл ґімназияльних. Їх цїлию є уґрунтувати то образоване, яке опредїлює ся назвою клясичного“. Із огляду на сей розпорядок введено вже деякі скороченя в грецкій граматицї Шенкля. Можна надїяти ся, що дух сего розпорядку належно піймуть і деякі вчителї ґімназияльні, які граматичних правил і виїмків вживають на те, аби лиш дати несимпатичному їм ученикови — „двійку“.

Матура в черновецкій ґімназиї в осїннім терміні відбувала ся від 26. до 29. вересня. Ставило ся 33 кандидатів, між тими 12 Русинів. Загалом репробовано одного на рік, а 5 з одного предмету на 6 місяців. З Русинів апробовані: Андрійчук Кость, Брага Теофіль, Голубович Евгеній Іван, Дарійчук Петро, Катеринюк Петро, Малецкий Олекс. (п.), Падура Юрій, Радевич Дмитро, Руснак Никола, Товстюк Юрій, Чеховский Александер, Цурканович Ізидор. — Заразом треба зазначити, що сегорічна матура випала під кождим взглядом знаменито. Бо з 124 кандидатів, яких припущено до устного іспиту, репробовано 6, а 12 здали іспит з відзначенем. Також треба піднести, що сего року ставило ся 21 Русинів, з котрих жаден не перепав. Отже таких успіхів в сїм взглядї не знала ще черновецка ґімназия нїколи і здаєсь, що на жаль знов не так скоро зазнає.

Отворене „Січи“ в Рогізнї відбуде ся в недїлю дня 2. жовтня. то є у недїлю по Воздвиженію ч. Хр. с. р. на толоцї о 1-ій год. по обідї з слїдуючою проґрамою: 1. Вибір кошового батька, 2. поясненє статутів товариства, 3. вибір старшини товариства, 4. вільні внесеня й ґратуляциї, 5. декламациї. Січовий комітет просить нашу інтелїґенцию, народних просьвітителїв і всї „Січи“ численно прибути на наше січове сьвято, щоб збудити тим наших дрімаючих в твердім снї селян садаґурского повіта. — За старшину: *Кость Гаврилець.*

Отворене „Січи“ в Пядиківцях відбуде ся в недїлю дня 9. жовтня с. р. о 1-ій год. по обідї з слїдуючою програмою: 1. Отворене зборів, 2. вибір кошового батька, 3. поясненє статутів, 4. вибір старшини, 5. установлене членьскої вкладки, 6. привітні промови й закінчене. По зборах слїдує театральне представлене „Сільскі аристократи“ комедия в 3 дїях зі сьпівами, відограють аматори з Чернівцїв. По представленю вечерок з танцями. — Вступ на театральне представлене від селян 10 сот., від інтелїґенциї 50 сот. а вступ на вечерок від особи 1 кор. для родини 2 кор. — За тимч. старшину: *Евген Тотовскул*, кошовий, *Александер Боднар*, скарбник.

Листонос дефравдантом. Підурядник тутешної почти А. З..., що доручував грошеві посилки, намість доручити значну грошеву суму адресатови — заховав єї собі. Дефравдация вийшла на яву через те, що грошевий лист зареклямовано. Коли листоноса покликано до відвічальности, він добув ножа і в самоубійчім намірі завдав собі рану близько серця. Однак дената відратовано. Коли єму спроневірене доказано, тодї признав ся вповнї до вини. Після того передано виновника судови.

Везувій вибухає. Се вістка, яку від кількох днів розносять з новими подробицями неаполїтаньскі депеші. Химерний сей вулькан. Старинні Римляни вважали єго за погасший вулькан і тільки страшна катастрофа із 79 р. яка залила огнистою лявою Геркулянум і Помпеї вивела їх із сеї похибки. Від сего часу аж до XII. ст. по Хр. пригадував ся він людскости лише — двома вибухами на сто лїт. Аж ось 1631 р. вибух ненадїйно знов, позбавляючи житя 3000 людий, не говорячи вже про иньші понесені шкоди і знов прийшла стадия зглядного супокою із дрібними вибухами, які повторювали ся що десять лїт а до найбільшої сили дійшли 1872 р. Теперішний вибух, як запевнюють учені, поведе за собою хиба зміни у внутрішній конфіґурациї кратеру, не наносячи впрочім иньших наслїдків.

Робітнича охорона. В Базилиї зібрали ся треті головні збори „Міжнародної спілки для законної охорони робітників“. Прибули заступники 11. держав і 40 делеґатів краєвих секций. Ґенеральний секретар Бауер подав до відома зібраних, що якийсь добродїй, який не бажає собі вияви свого імени, жертвував 25.000 фр. для того, хто винайде найлїпше средство зарадче проти того, щоб робітники затроювали ся оловом по ріжних промислових підприємствах.

Кого найбільше діймає війна? Не лиш в Росиї відбивають ся наслїдки війни найбільш болюче на мужицтві та дрібних ремісниках. Таке саме дїє ся Японії. Про се пише: „Ostasiatischer Lloyd“ оттак: „Тягарі війни проти Росиї поносить передовсїм японьский мужик: він є податником. Сеж в Японії нїкому не тайно, що кождий май же Японець не вважає чимось лихим затаїти перед правительством висоту своїх доходів. Таке водить ся між найвисшими верствами навіть між великим купецтвом. Сего зробити мужик не може, бо своєї землї сховати не годен. Мужик поносить военні тягарі ще й иньшим путем: віддає жовнїра. Урядники і купцї в Японії до війска не йдуть і недостача однорічних охотників і резервових офіцирів вже дали ся замітно відчувати. Але японьский мужик буде поносити свої тягарі охотно через триванє цїлої війни, бо він вже знає і вірить в те, що Росиянин смертельний ворог єго країни“. В сїм лежить сила Японії і названа часопись важає надії Росиї на виснаженє Японії невмістним, як довго японьский мужик не видасть послїдного ґрейцара.

Фатальний вистріл. В Vienne (у Франциї) вистрілив перед фронтом капраль до свого капітана із пімсти за те, що сей єго передтим укарав. Та вистріл капітана не влучив, за те вбив 3 жовнярів а 4 ого ранив. Вбійник в виду такого висліду свого атентату застрілив в замішаню і себе.

Науковий фейлєтон.

Іван Раковський.

Вплив цивілїзациї на людські нерви.

(Дальше).

Але може наша „культурна“ біла раса людий, а передівсїм нинїшні культурні Европейцї, се вже такий людський рід, що з віку не знав умових неправильностий і хороб — а ось прийшла нещасна цивілїзация та зродила страшну неврастенїю? Загляньмо до історії. Оттут на сам перед мусимо зазначити, що історичні розслїди над сим питанем незвичайно утруднені через те, що хороби звані нинї нервовими або умовими, уважались у давнину загально не звичайною хоробою, а наслїдком сього, що в чоловіка ввійшов злий дух, чорт або діявол. Сей погляд був принятий і тодїшною наукою, так що ще Амброз Паре († 1590), один із найславнїйших лїкарів XVI. ст. вірив сьвято, що всї ті хороби є дїлом злого духа. Тілько Фелїкс Плятер в р. 1602 зважив ся проголосити, що надмірна умова праця може викликати тупоумність (ідіотизм), яка до його часів те-ж уважала ся дїлом злого духа, і тілько від того часу чим раз то більше того рода чортових дїл вчислюють ся до звичайних людських слабостий так, що вже Г. Бергаве, батько новочасної клїнїки, знав отсї нервові хороби: апоплексию, каталепсию, карус, паралїзу, гістерию, епілепсию, мелянхолїю і манїю — ба, в Тісотовому описї (з р. 1775) хороб, що повстають із насильного нищеня нашого нервового укладу, пізнаємо добре нам звісну хоробу неврастенїю; значить, вона мусїла вже бути добре звісною і в тодїшні некультурні часи.

Проте історичний рослїд мусить узгляднювати не лише безпосередні звістки про ті хороби, але користуватись усїми посередними способами, як ось розслїдом вірувань, звичаїв, обрядів та сьвітогляду, та всїми иньшими способами, що ними можна би розвідатись, чи і о скілько у давних народів істнували згадані хороби ума.

Оттак про старинних Асирійцїв, Єгиптян та Індийцїв, прародичів нашої культури, знаємо дуже добре, що в них було багато злих богів та чародїйних духів, що творили їм ріжні пакости, а високо розвинене ворожбицтво, знахарство і маґія вказує, що ті люди незвичайно бояли ся тих злих духів, та вважали конечним умолювати їх ріжними штуками та крівавими, нераз людськими жертвами.

Знаємо також, що вони були дуже податливі та вразливі на суґґестию та вважали чудами ріжні штучки їхнїх жерцїв та знахорів, що полягали виключно на зручности, суґґестиї і гіпнозї, а подекуди і на прімітивних хемічних експеріментах.

Як бачимо, у тих народів був знаменитий підклад до неправильностий та слабостий ума, а проте й не здивуємо ся тим, що Льомброзо доказує, що нервові хороби були у тих народів дуже добре звісні, та що пр. Індийцї розріжнювали аж 16 родів ріжнородних психоз, а між ними пізнаєм добре і нинї звичайні хороби ума. Далеко більше знаємо про Жидів.

Сей народ, із природи дуже вразливий, сьвідомий своєї національної відрубности та глибоко переконаний, що він є одиноким первісним і вибраним народом свойого єдино правдивого всемогутнього Єгови, перебув стільки тяжких історичних катаклїзмів, що наслїдком сього попав цїлий у незвичайно підвисшений стан духового подразненя — знаменитий підклад для всяких нервових і умових збочень та хороб, що епідемічно обіймали цїлі гурти їхньої суспільности, ба й цїлий народ. Через те жидівський народ стає незвичайно вразливий на суґґестию і гіпнозу, багато у них манїяків усякого роду, а Біблїя і Євангелія переповнені чудовими докладними описами пара- і епілепсиї, неврастенії і паралїзи.

Зовсїм иньшим народом були Греки і Римляни. Правда, й вони удуховлюють усю природу, але всї їхнї боги мало що дужші від звичайних людий, і правовірний Грек любісїнько обдурював їх, сварив ся з ними, а деколи й побивав — се простий наслїдок лагідного клїмату і неважких обставин житя.

Та хоч душа Греків і Римлян була здоровійша, як душа всїх иньших малокультурних народів, то все-ж таки і в них подибуємо багато ріжнородних слабостий ума і нервів. А з поміж тих слабостий ума для нас найважнїйші так звані нервові епідемії, що з ними в перве тут подибуємо ся в історії.

Річ у тому, що певні обставини, часом дуже зложені та близше незвісні, спричинюють у широких масах народу сильне ослаблене нервового укладу і збочене чинностий тих нервів і мізку в певнім властивім напрямку. І скоро така хороба появить ся у кількох одиниць, вона обхоплює всїх людий, що з причини ослабленя нервів мають уже нахил до тієї хороби. Через те така хороба обіймає чим раз більші круги суспільности та переносить ся з одної околицї до другої, зовсїм як заразливі хороби.

І так Геродот і Гіпократ згадують нам про т. зв. νοῦσος θήλεια, що полягала в тім, що мущинам діткненим тою хоробою здавало ся, що вони є жінками. Се питоменна хороба Скитів, але вона проявлювала ся часом і у Грециї; так згадує Плютарх, що дївчата з Мілету почали раз одна за одною пробувати позбавлювати себе житя. І не помогли сльози, уговорюваня ба навіть тїлесні кари, хороба розширювала ся чим раз більше та забирала чим раз більше жертв. Дійшло до того, що затрівожена рада міста була змущена ухвалити, що всяка дївчина прилапана на самовбійчім замірі буде виставлена серед міста на майданї на позорище — але мабуть і се не помогло, а хороба зникла аж тодї, коли погинули всї ті красунї, що мали сей нещасний, непереможний нахил до самовбійства.

(Конець буде).

Просимо відновити передплату і вирівнати залеглости, бо довжникам часописи більше не вишлемо.

ки й сотки тисяч, та й у нас про Кузьмичеву травку розійшлось, мабуть, багато тисяч реклям. Хоч шарлятаньство і практикуєть ся скрізь більше меньше свобідно, але щоб не було яких непорозумінь, суду й для дужчої реклями, декотрі шарлятани вважають потрібним тримати при собі справжних лїкарів, а сї лїкарі не вважають для себе постидним покривати сих знахорів і ще дужше понижувати в очах публики значінє медицини. Форми сих угод ріжні. Наведемо кілька прикладів. У Франциї професори і лїкарі покривають своїм іменем ортопедичний інститут, де в дїйсности лїчуть господарі закладу: аббат і його сестра. З гіпнотизером Фельдманом співробітничають лїкарі, а в Москві і иньших містах його самі навіть лїкарі кличуть до хорих. В Парижи одна сомнамбулїстка лїчила публику так, що хмарою ішла до неї, а лїкар був в неї помічником і діставав по 2 фр. за годину. Те-ж саме робив один лїкар у Відни. В Берлїнї у шарлятана Бекера, який лїчив листовно, на пенсиї були три лїкарі, які підписували його рецепти і діставали по 6000 марок річно. В одній з південних російських часописий один лїкар захвалював якось Кондорарі, яко знаменитого окулїста, що вилїчує-б то навіть таких хорих, яких не могли вилїчити відомі специялїсти. У Київі другий лїкар лїчив разом з знахором Немировим але рецепти підписував не своїм іменем. Всїлякі Крейни, Маттеї й иньші також мають у себе на пенсиї лїкарів. Розумієть ся лїкарів, що продають ся знахорам, ще небагато, але важний сам факт такої продажи себе. Яке-ж право мають лїкарі ганити публику за лїченє в знахорів, коли до них на службу ідуть лїкарі? Коли самі лїкарі радять хорим звернутись до того чи иньшого самозванчого лїчителя? А хиба описана висше история Коха й Феррана й торговля лїкарів патентованими й потайними средствами, не є також шарлятаньством?

І от доки між хорими а лїкарями істнуватимуть безпосередні грошеві рахунки, доти нема що й думати про справжню боротьбу з усїма родами реклями й шарлятаньства й про побіду науки. Всїляка торговля собою, чи то тїлом, чи головою, неминуче веде за собою всїлякі викривленя і надужитя.

(Далї буде).

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає до відомости що вже надійшли артикули осенні.

Капелюхи. Самостійна продаж капелюхів з ц. к. надвірних фабрик капелюхів І. Г. Іта у Відни, і Осипа Піхлера і Синів в Ґрацу Борсоліна в Александриї. Найбільший вибір капелюхів Габіґа, найліпших і найдешевших фабрикатів з фільцу, льодену, плїшу і т. п. в ріжних фасонах. Циліндри і кляки після найновійшої моди

Шапки найновійшого фасону для пань, панів, дївчат, хлопців і дїтий.

Краватки і біле після найновійшої анґлїйскої моди. Сорочки мужескі, білі і в ріжних красках найлїпшого рода, модні ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Артикули до подорожи, ташки з замочками або без них, валїзи, пуделка на капелюхи, пледи, мішочки на біле, парасолї, кошики на начине, нецесарія, коци і т. и. шкіряні товари.

Артикули до польованя. Револьвери, рушницї найріжнороднїйшої конструкциї і амунїция.

Обув. Склад ц. к. ґоудиярскої фабрики обуви Ф. А. Попера як також Чапека. Найбільший вибір ріжнородної обуви для панів, пань, і дїтий. Черевики з Chevreaux, Corcalf, з телячої сатинованої шкіри і т. и. Черевики до ношеня дома і до турнованя. Все з найлїпшої сорти.

Товари паньчохові. Паньчохи для пань, панів і дїтий, найлїпше біле для стрілцїв системy Д-ра Лямана, шкарпитки, калесони і пр.

Рукавички найлїпшої сорти Glacè, Chair, з оленевої шкіри і т. и. сорти.

Парасолї Entoutcas, як також на дощ, найбільший вибір паличок до проходу; все найновійшої моди.

Артикули Lavn-Tennis, як ракети, бальони, черевики, пояски і иньші до тої гри реквізита для пань, панів і дїтий.

Щітки і гребінї. Найбільший вибір від найдешевших до найдорожших.

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. Товари котрі не подобають ся, принимаю назад.

Маґазин одягів

Вашлер і Фаєрберг

Чернівці, ул. Ратушева напротив готелю Централь.

поручає

на сезон осїнний:

Одяги для дам, панів, хлопців і дїтий по цїнах, які видержують всяку конкуренцию.

ФУТРЯНІ БОА ДЛЯ ПАНЬ І ПАННОЧОК,

в найбільшім виборі.

Для вигоди покупнїв даємо товари на сплату.

37 (10—24)

37 (4—8)

Юзефи і Мілєр

дроґерия, склад фарб, материялів, перфумерий, хемікалїй і пр.,

поручає

свій великий ново-сортований маґазин

фарб тертих, олїйних і инь., лякерів, покостів, посторонків, щіток, пендзлїв, чеколяди, смаровил до шкір, оливи, олїю і инь. товщів, артикулів технїчних, тоалетових, перфуми, мила, сьвічок, артикулів до праня і т. д.

Фотоґрафічні апарати, папір хемічний для фотоґрафів, шкла і плити до того, як також знаряди до фабричних прас.

НОВОСТИ в моментальнім електричнім осьвітленю, **кешонкові лямпки електричні,** домові лїхтарні, шпильки до краваток, годинники, лїхтарі і т. д. все найлїпшого рода.

Цїнники даємо на жадане. Все продаємо дешево.

Замовленя з провінциї виготовляємо сейчас.

Десеровий Виноград курацийний, солодкий (Chasselas) **5 Кільо 2 кор. 50 сот.,** висилає Др. Горват в Шентендре (Угорщина).

40 (2—5

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарнї товариства „Рускої Ради“

отворена

в недїлю і сьвята від $^1/_2$10 до 11 год. рано.

Дентистичне Ателїє

Бернарда Сальтера

в Чернівцях, ул. Кароліни ч. 8.

поручає

Вп. П. Т. Публицї всї свої у круг того званя входячі роботи.

32 (—)

Найкрасше і відповідне виконане по найнизших цїнах.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагнїток

Чернівцї,

ул. Руска ч. 8.

8 (—)

Справоздане Товариства обезпечень і взаїмного кредиту „Днїстер“

за місяць Липень і Серпень

В товаристві взаїмних обезпечень „Днїстер“

видало в серпни с. р. 33·203 полїс з премією 259.013 кор. від початку року до 31. серпня с. р. видано всїх 118.924 важних полїс з премією **1,085.974 кор.** Попередного року до кінця серпня було 90.507 важних полїс з премією 837.698 кор. сего року є 28.417 полїс і 248.276 кор. премії більше. Инші приходи Товариства (з купонів, додатків до полїс, провізиї реасекурацийної і т. д.) виносять 108.658 кор. разом мало Товариство **до кінця серпня 1,194.732 кор. приходів.**

Пожарів було більше як попередних лїт, — а задля посухи прибрали великі розміри; більші пожари діткнули нас: в Волощинї, пов. бобрецкого, 29 шкід; в Бібрцї 12 шкід; в Тишківцях, пов. городеньского, 10 шкід; в Рожнїтові, пов. долиньского, 3 пожари 46 шкід; в Гаврилївцї, пов. надвірняньского, 3 пожари 15 шкід; в Яксманичах, пов. перемиского, 15 шкід; в Полоничах, пов. перемишляньского, 12 шкід; в Якторові, тогож повіта, 15 шкід; в Річици, пов. равского, 13 шкід; в Якичмицях, пов. рудецкого, 35 шкід; в Гошанах, тогож повіта, 3 пожари 12 шкід; в Сїкерчицях, пов. самбірского, 2 пожари 10 шкід; в Пискоровичах, пов. ярославского, 2 пожари 59 шкід; (від половини липня с. р. до кінця серпня зголошено 687 шкід). Разом всїх від початку року було 1563 шкід і всї уже зліквідовані, 1540 виплатилисьмо, а 23 відшкодовань на разї з причин правних здержано.

Сума всїх 1563 шкід разом з коштами лїквідациї виносить 946.597 кор. з того 484.411 кор. припадає на реасекурацию, а **462.186 кор.** лишаєсь на власний рахунок Товариства. В р. 1903 до кінця серпня було 1116 шкід на 639.520 кор. Мимо многих шкід виплатило Товариство (на основі рішеня Ради надзираючої) 30 відшкодовань в дорозї ласки в сумі 11.425 кор. хоть правно могло виплати відмовити.

Фонди Товариства виносить з кінцем серпня 1,104.958 кор. і зложені є в цїнних паперах і вкладках.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту „Днїстер“ у Львові

з днем 31. серпня 1904.

I. Пасива:

1. Фонд резервовий і спеціяльна резерва —	21.989·10
2. Фонд на ріжницю курсів — — — —	3.602·60
3. Удїл членьскі (3125 членів) — — —	123.120·44
4. Вкладки на 1698 книжоч. (від 1|1 1904 вложено кор. 705.197·18 винято кор. 419.077·70)	1,730.709·40
5. Кредить банковий — — — — —	55.720·—
6. Сальдо відсотків — — — — — —	50.379·28
7. Побрані кошта судові — — — —	1.058·80
8. Задержані кавциї — — — — —	4.457·59
9. Неніднята дивіденда за рік 1902/3 — —	5.271·68
10. Решта зиску за рік 1903 — — — —	1.349·46
Сума кор.	1,997.658·34

II. Актива:

1. Стан 2823 позичок (від 1/1 1904 удїлено кор. 437.487·— сплачено кор. 257.718·45)	1,510.590·90
2. Цїнні папери — — — — — —	142.193·—
3. Вкладки в руских Товариствах кред. —	156.852·55
4. На рахунку біжучім — — — — —	169·000·—
5. В щадници почтовій, Відень — — —	2.068·07
6. В готівцї — — — — — — —	688·90
7. Ріжні дебитори — — — — — —	7·19
8. Кошса адмінїстрациї — — — — —	16.257·73
Сума кор.	1,997,658·34

Оповістка.

Отсим маємо честь повідомити Вп. П. Т. Публику, що отворили ми **в Ринку під ч. 5 в готелю під „Чорним Орлом“**

МАҐАЗИН ОДЯГІВ

для панів дам і дїтий.

Маючи поверх 20-лїтну практику в тім заводї — свого часу оба затруднені у загально знаної фірми **Якова Ґольда,** — маємо надїю що Вп. П. Т. Публика як передше фірму Якова Ґольда, так і нашу ново отворену буде посїщати, а дякуючи вже з гори за довіре, запевняємо, що в кождім зглядї вдоволимо Вп. П. Т. Пиблику і пишемо ся

з гл. поважанем

Тайтлєр і Штернберґ

маґазин одягів.

СТАЛІ ЦІНИ НАЙДЕШЕВШІ!!

30 (13—25)

Великий склад

ДРУКСОРТІВ

(—) для

шкіл народних

урядів парохіяльних

так для гр.-ор. як і гр.-кат.

дістати можна

по дуже дешевій цїнї

в друкарнї

„Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

За вигідною сплатою по 50 сот. тижднево з гори, або по 2 кор. місячно

доставляє що йно отворений

кредитовий маґазин товарів

Енценберґ-Hauptstrasse 23/a

ЗНАМЕНИТІ ДАМСКІ МАТЕРИЇ

23 центіметрові простирала, як також накривала, сальонові і хідникові дивани, машини до шитя, зеркала і сьвяті образи.

35 (7—10)

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.